

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (2009-2020)

Συνέχειες, μετασχηματισμοί & επιπτώσεις των μνημονίων.

Γιώργος Ιωαννίδης
Μιχάλης Νικολακάκης
Σταύρος Πετσαλάκης

Βασικά ερωτήματα

- Ποια ήταν τα χαρακτηριστικά των προτεινόμενων αλλαγών για τη δημόσια απασχόληση κατά την περίοδο 2009-2019;
- Ποιες ήταν οι επιπτώσεις στη δομή της δημόσιας απασχόλησης με έμφαση στους νεοπροσλαμβανόμενους δημόσιους υπαλλήλους;
- Ποια ήταν τα χαρακτηριστικά της ζήτησης και της προσφοράς εργασίας στο Δημόσιο την περίοδο 2009-2019;

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Συνέχειες, μετασχηματισμοί και επιπτώσεις
των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής
στα χαρακτηριστικά της δημόσιας απασχόλησης
και των νέων δημοσίων υπαλλήλων

Γιώργος Ιωαννίδης
Μιχάλης Νικολακάκης
Σταύρος Πετσαλάκης

Δομή της μελέτης (I)

Ενότητα πρώτη: καταγραφή & κριτική ανάλυση των «συστάσεων» της Τρόικας αναφορικά με τη δημόσια διοίκηση και τη δημόσια απασχόληση.

- **Πηγές:**

- Δημόσια κείμενα των διεθνών θεσμών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας).

- **Στόχος:**

- Ανασύσταση της ανάλυσης και της οπτικής των «θεσμών» για τα προβλήματα της δημόσιας διοίκησης.
- Προσδιορισμός των ερμηνειών που έδωσαν για την επιτυχία ή αποτυχία των παρεμβάσεων.

Δομή της μελέτης (II)

Ενότητα δεύτερη: ανάλυση των ποσοτικών & ποιοτικών χαρακτηριστικών της δημόσιας απασχόλησης κατά την περίοδο 1987-2019.

- **Πηγές:**

- Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ & εκτίμηση πρόσθετων δεικτών όπου κρίθηκε αναγκαίο.

- **Στόχος:**

- Προσδιορισμός μακροχρόνιων τάσεων & τομών.

μέγεθος & κόστος δημόσιου τομέα | ύψος αμοιβών | μη τυπικές σχέσεις εργασίας | απασχόληση των γυναικών | εκπαιδευτικό επίπεδο | ηλικιακή κατανομή.

Δομή της μελέτης (III)

Ενότητα τρίτη: ανάλυση της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας στο δημόσιο.

- Πηγές:

- Προκηρύξεις ΑΣΕΠ 2009-2019 & πίνακες συμμετεχόντων & πίνακες διοριστέων κάθε προκήρυξης

- Στόχος:

- Ανάλυση θέσεων που προκηρύχθηκαν (ανά φορέα, εκπαιδευτικό επίπεδο και κλάδο), των αιτήσεων που υποβλήθηκαν και των ατόμων που συμπεριλήφθηκαν στους πίνακες διοριστέων (ανά εμπειρία και εκπαιδευτικό επίπεδο).

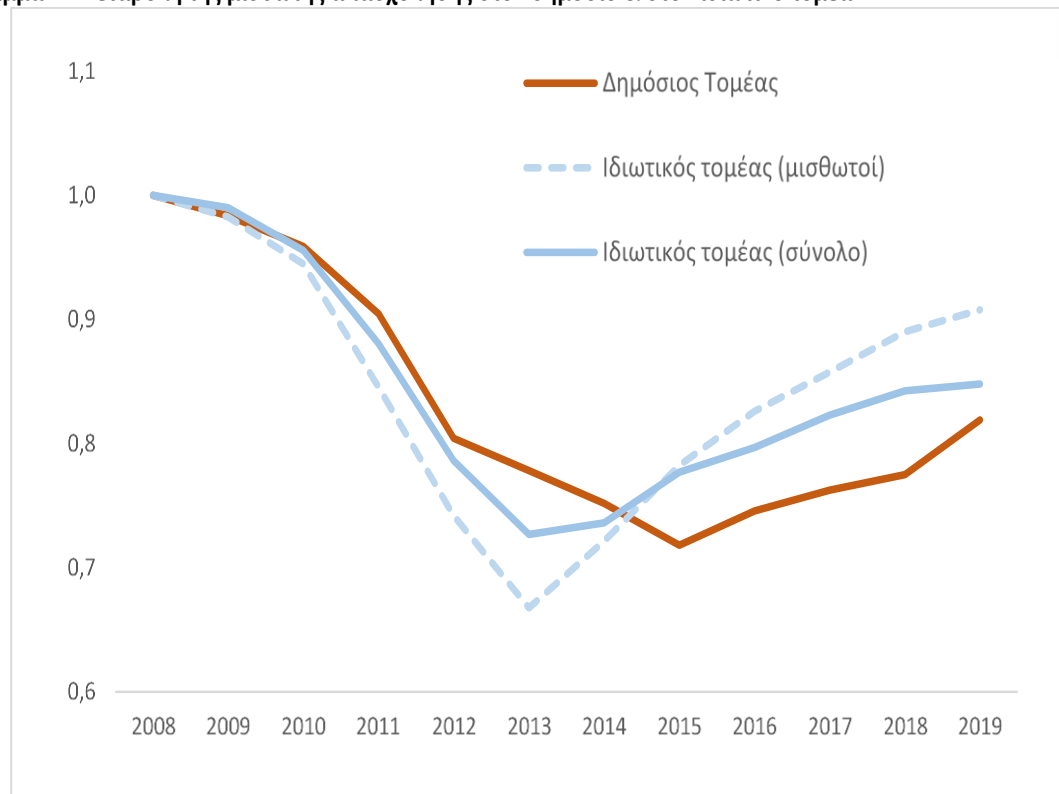
Ενότητα τέταρτη: Σύνοψη & συμπεράσματα

Βασικά συμπεράσματα

1. Το κόστος της δημοσιονομικής «εξυγίανσης»
2. Τα όρια της τεχνικής ειδημοσύνης: ακυρώνοντας αναγκαίες μεταρρυθμίσεις και η αρνητική κληρονομιά των μνημονιακών παρεμβάσεων.
3. Πολιτική προσλήψεων: Σχεδιάζοντας κοιτώντας προς τα πίσω.
4. Τα νέα στελέχη της δημόσιας διοίκησης: Υψηλά προσόντα, χαμηλές προοπτικές.
5. Παλιές & νέες ανισότητες: Νέοι, γυναίκες, επισφαλώς εργαζόμενοι.

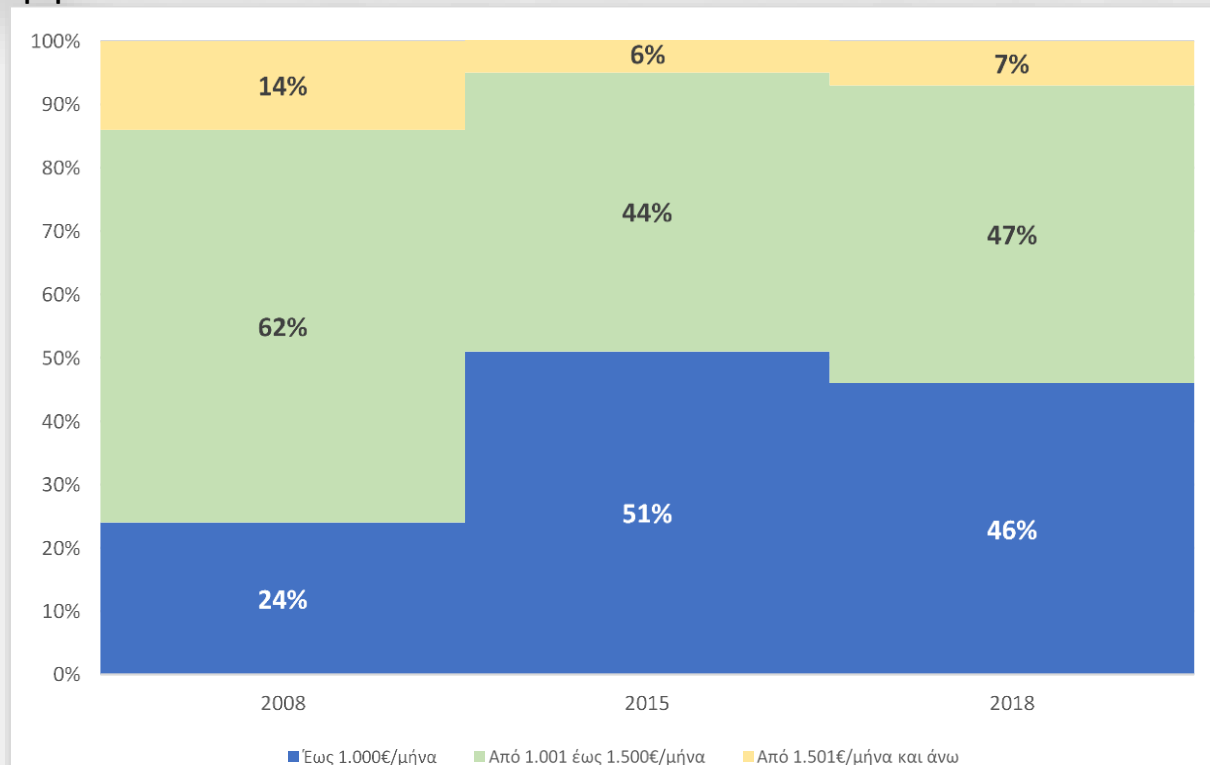
1. Το κόστος της δημοσιονομικής προσαρμογής

Διάγραμμα 1: Μεταβολή της μισθωτής απασχόλησης στον δημόσιο & στον ιδιωτικό τομέα

Πηγή: επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων ΕΕΔ

Διάγραμμα 1: Μέσες μηνιαίες καθαρές αποδοχές, κατανομή ανά κλίμακες εισοδήματος, Δημόσιος Τομέας, πλήρης απασχόληση

Πηγή: ΕΕΔ, 2ο τρίμηνο

2. Τα όρια της τεχνοκρατικής ειδημοσύνης

- Οι «συστάσεις» της Τρόικας διαμορφώθηκαν υπό το βάρος προτεραιοτήτων άσχετων με την αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης.
- Έως τα μέσα του Δεύτερου Μνημονίου (2014) η Τρόικα δεν διέθετε συγκεκριμένη στρατηγική για τη δημόσια διοίκηση. Αποκλειστικός στόχος των παρεμβάσεων ήταν η δημοσιονομική εξοικονόμηση.
- Η κυριαρχία του στόχου της δημοσιονομικής εξοικονόμησης απονομιμοποίησε ηθικά τις παρεμβάσεις.
- Οι μνημονιακές παρεμβάσεις άφησαν μια αρνητική κληρονομιά: ενίσχυσαν την επιφυλακτικότητα απέναντι σε αναγκαίες θεσμικές αλλαγές

3. Σχεδιασμός προσλήψεων: κοιτάζοντας προς τα πίσω

Πίνακας 1: Προκηρυγμένες θέσεις ανά κατηγορία εκπαίδευσης στους διαγωνισμούς ΑΣΕΠ την περίοδο 2009-2019		
	Αριθμός θέσεων	% επί του συνόλου
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) & Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό (ΕΕΠ)	6.650	23%
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ)	4.765	17%
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ)	10.965	38%
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ)	6.358	22%
ΣΥΝΟΛΟ	28.738	100%
Πηγή: επεξεργασία προκηρύξεων ΑΣΕΠ		

} 60%

- 2009-2019: **28.738 θέσεις**
- Το 60% των θέσεων αφορούσε άτομα χωρίς πτυχίο πανεπιστημίου.
- Η κατανομή των νέων προσλήψεων καθορίστηκε σε μεγάλο βαθμό από την ανάγκη αντιμετώπισης παρελθοντικών προβλημάτων.

4. Τα νέα στελέχη της δημόσιας διοίκησης

Πίνακας 1: Ανώτατο ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό επίπεδο σε προκηρύξεις «Κ» ΑΣΕΠ της περιόδου 2009-2019

		2009	2010-2019	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΥΝΟΛΟ				
ΔΙΟΡΙΣΤΕΟΙ	Πτυχίο	80,0%	27,9%	41,0%
	Μεταπτυχιακό	14,5%	49,5%	40,8%
	Διδακτορικό	5,4%	22,5%	18,3%
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ)				
ΔΙΟΡΙΣΤΕΟΙ	Πτυχίο	37,0%	8,5%	11,9%
	Μεταπτυχιακό	41,4%	55,0%	53,4%
	Διδακτορικό	21,6%	36,5%	34,7%
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ)				
ΔΙΟΡΙΣΤΕΟΙ	Πτυχίο	92,9%	53,3%	68,1%
	Μεταπτυχιακό	6,5%	42,4%	29,0%
	Διδακτορικό	0,6%	4,3%	2,9%

72%

Πηγή: επεξεργασία από τους συντάκτες πρωτογενών στοιχείων ΑΣΕΠ

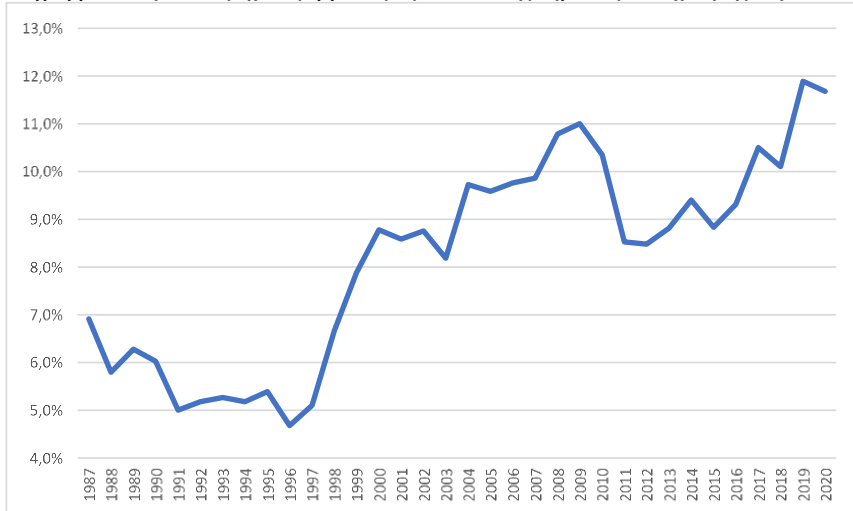
5. Παλιές & νέες ανισότητες: Επισφαλώς εργαζόμενοι, γυναίκες, νέοι.

5. Παλιές & νέες ανισότητες: **Επισφαλώς εργαζόμενοι**, γυναίκες, νέοι.

Μη τυπικές σχέσεις εργασίας: μια «συχνή εξαίρεση».

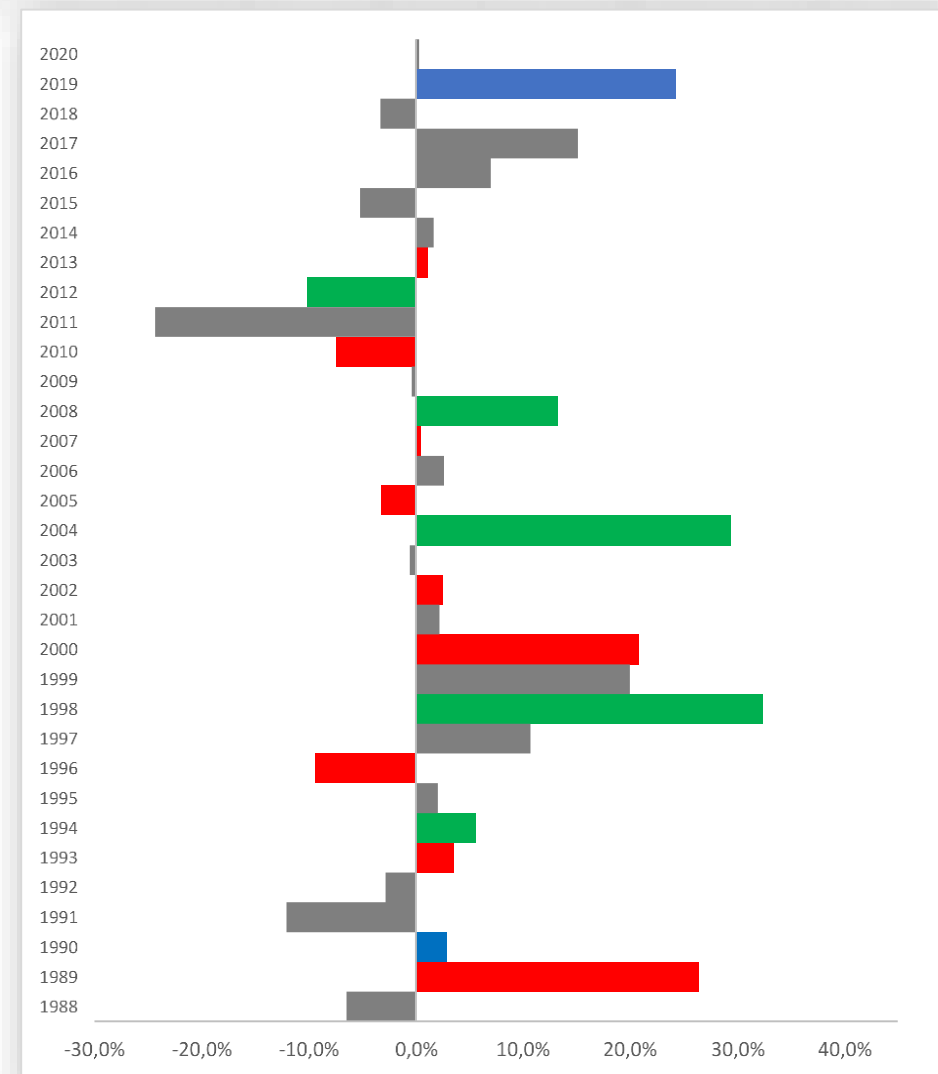
- 2016-2020: οι μη τυπικές σχέσεις εργασίας αυξήθηκαν 4 φορές ταχύτερα από ό,τι η συνολική δημόσια απασχόληση.
- Η μεταβολή του αριθμού των συμβασιούχων παρουσιάζει συσχέτιση με τον εκλογικό κύκλο.

Διάγραμμα 1: Μη-τυπικές σχέσεις εργασίας ως ποσοστό της δημόσιας απασχόλησης στην Ελλάδα

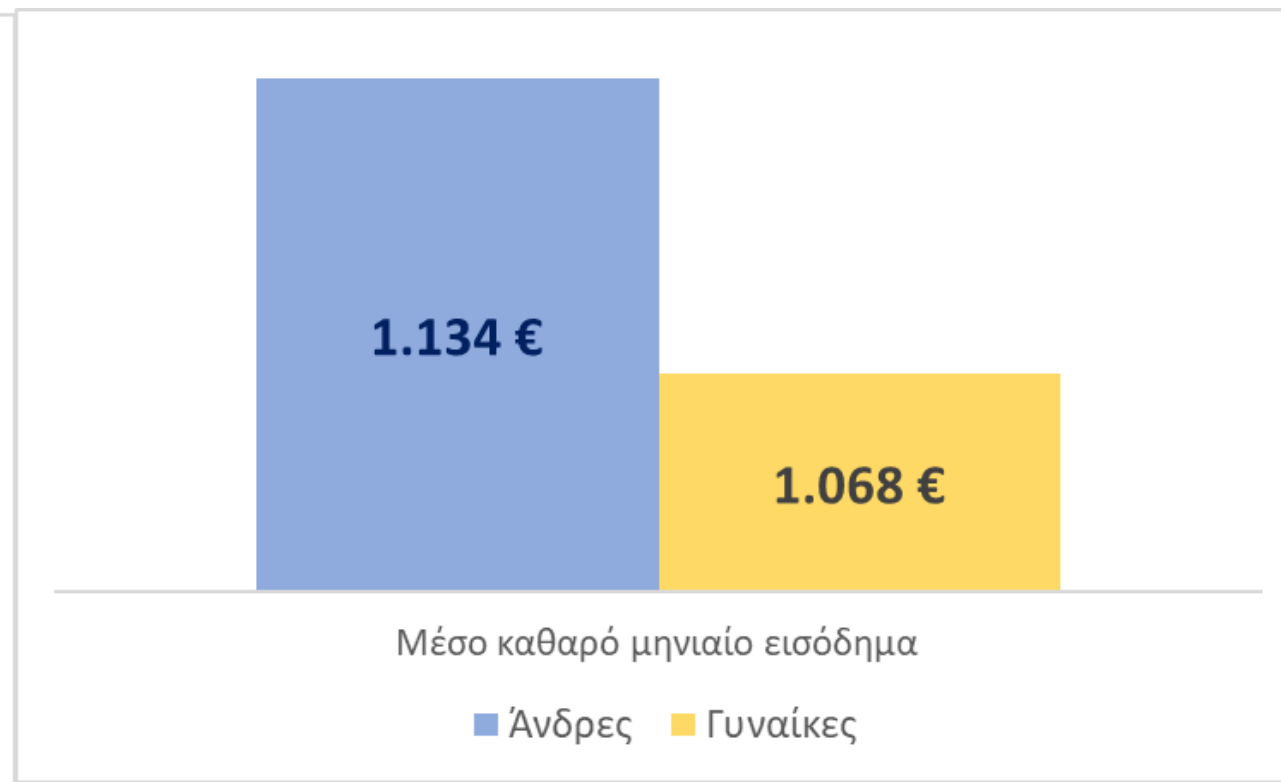
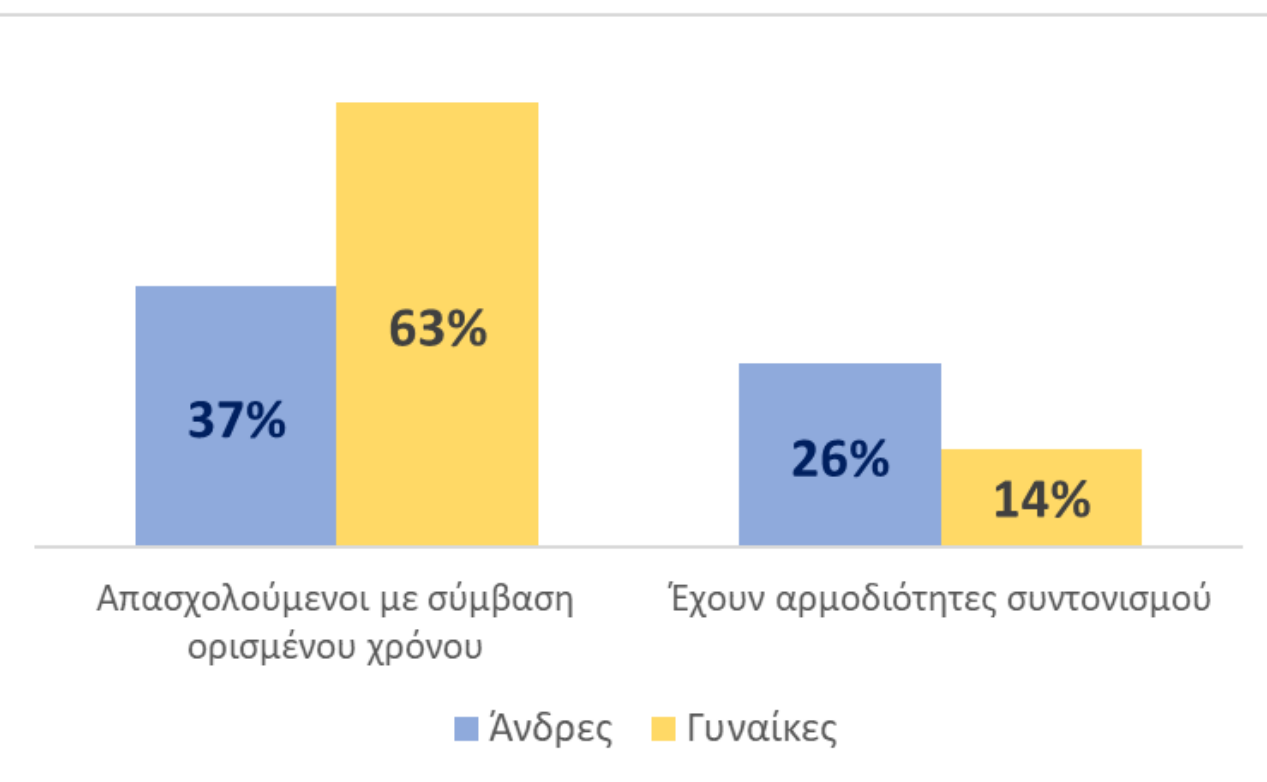
Πηγή: επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων ΕΕΔ.

Διάγραμμα 1: Ετήσιες μεταβολές του καθαρού αριθμού των συμβασιούχων στον δημόσιο τομέα.

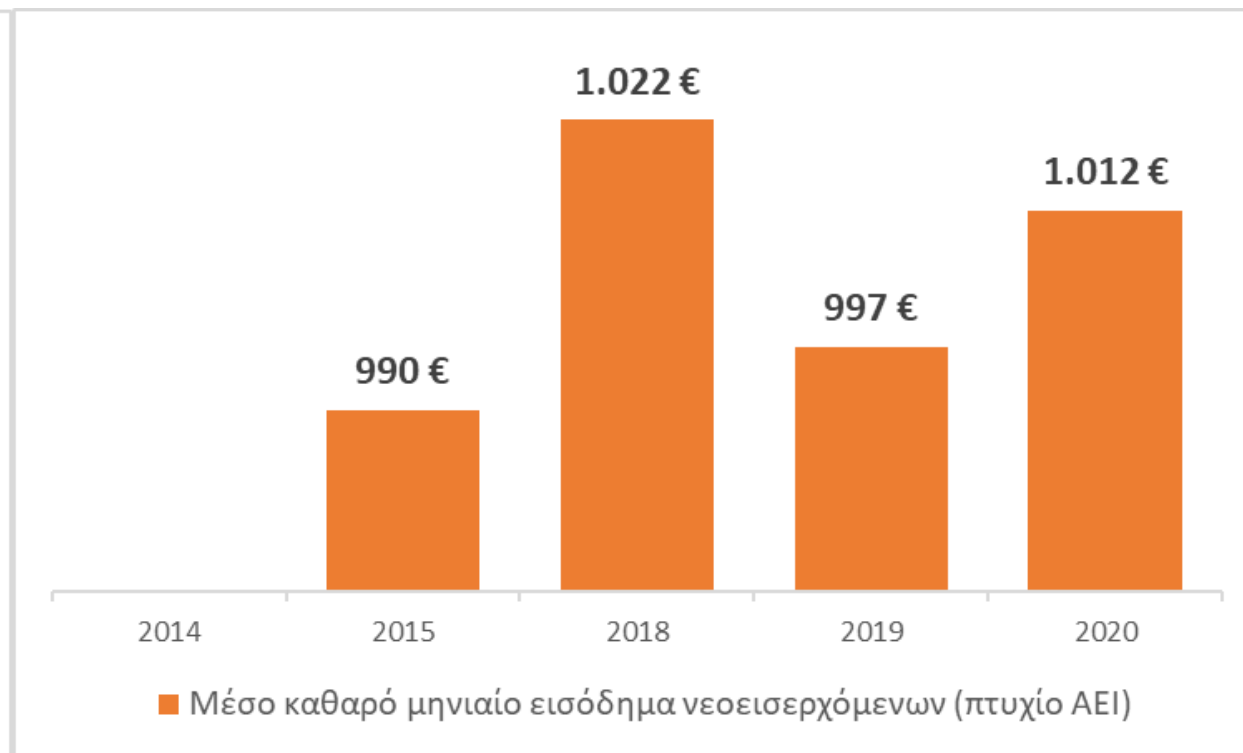
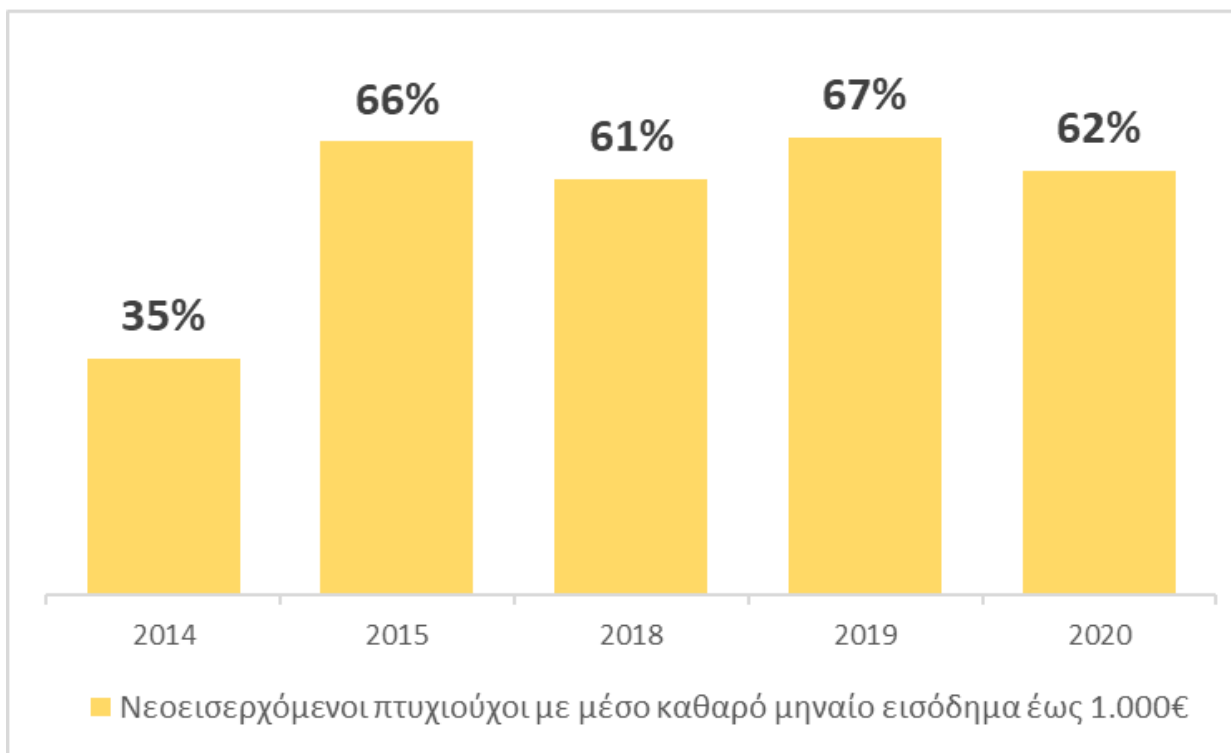

Κόκκινο: βουλευτικές εκλογές, Πράσινο: αυτοδιοικητικές εκλογές, Μπλε: βουλευτικές & αυτοδιοικητικές εκλογές
Πηγή: επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων ΕΕΔ

5. Παλιές & νέες ανισότητες: Επισφαλώς εργαζόμενοι, **γυναίκες**, νέοι.

5. Παλιές & νέες ανισότητες: Επισφαλώς εργαζόμενοι, γυναίκες, **νέοι**.

Νέες και παλιές προκλήσεις

- Μια μεταρρύθμιση δικαιολογείται ηθικά, πολιτικά και οικονομικά, στο μέτρο που βελτιώνει τη συλλογική ευημερία.
- Η οικοδόμηση μιας αποτελεσματικής, δημοκρατικής και υπόλογης προς τον πολίτη δημόσιας διοίκησης παραμένει ζητούμενο.
- Η επιτυχία της μεταρρύθμισης κρίνεται από τον βαθμό αποδοχής των στόχων και των μέσων της από το σύνολο πολιτικών και κοινωνικών δρώντων που εμπλέκονται στη λειτουργία της.
- Μεταρρύθμιση ανθρώπων ή διαδικασιών;